

Wolfsmelkgraafwants (*Cydnius atterrimus*) stapt over naar tuinen

De Wolfsmelkgraafwants [figuur 1] is in 1951 als nieuwe soort voor Nederland ontdekt in het Midden-Limburgse Rijk (GRAVESTEIN, 1952). Na een tweede vondst in 1991 bij Cottessen bleef het dertig jaar stil (AUKEMA & HERMES, 2020), maar sinds 2021 duikt de soort weer op. Opvallend is de verschuiving in het leefgebied. Voorheen werd de Wolfsmelkgraafwants alleen in natuurlijke biotopen gezien, zoals in Eys (2021), langs de Maas bij Nattenhoven (2023) en op de Sint-Pietersberg (2023) (WAARNEMING.NL, 2026). Tegenwoordig wordt de soort echter steeds vaker in tuinen aangetroffen. Er zijn waarnemingen uit tuinen onder andere in Heerlen (2024, 2025), Venlo (2025) en Posterholt (2025) [figuur 2].

In de natuur leeft de Wolfsmelkgraafwants van Cipreswolfsmelk (*Euphorbia cyparissias*) en Heksenmelk (*Euphorbia esula*) (AUKEMA & HEIJERMAN, 2026), maar in tuinen lijkt de uit Zuid-Europa afkomstige Vroege wolfsmelk (*Euphorbia characias*) favoriet te zijn [figuur 3]. Ook in het Middellandse Zeegebied wordt deze wolfsmelksoort als waardplant gemeld (LUPOLI & DUSOULIER, 2015). De exemplaren in Heerlen zijn alle gevonden nabij Vroege wolfsmelk. In de tuin in Venlo groeit Tuinwolfsmelk (*Euphorbia peplus*), en van de tuin in Posterholt is de waardplant niet achterhaald. Het lijkt erop dat de Wolfsmelkgraafwants zich aanpast aan de stedelijke omgeving en daar gebruik maakt van gekweekte wolfsmelksoorten als waardplant.

Om de aanwezigheid van de Wolfsmelkgraafwants in tuinen en parken in kaart te brengen en te achterhalen welke soort wolfsmelk daar als waardplant wordt gebruikt, vragen de auteurs om uw medewerking. Zoek op de grond onder wolfsmelkplanten naar een zwarte wants van ongeveer 1 cm groot. Gevonden? Maak dan een foto en plaats deze op waarneming.nl, bij voorkeur met de naam van de soort wolfsmelk erbij. Lukt het melden via de site niet, dan kunt u de foto en de locatie rechtstreeks naar de auteurs mailen. Ook als de wolfsmelk-

FIGUUR 1

De Wolfsmelkgraafwants (*Cydnius atterrimus*) is een circa 1 cm grote zwarte graafwants, gemakkelijk te herkennen aan de vorm van het membraan, het lichtbruine vliezige uiteinde van het achterlijf (foto: Lucien Calle).

soort onbekend is kunt u dit doen. Let op: het sap van wolfsmelk is giftig, maar de wants zelf is volkomen ongevaarlijk (bijt, steekt of stinkt niet). U kunt de wants gerust in de hand nemen voor een scherpe foto.

Reinier W. Akkermans, Wilhelminalaan 47, 6042 EL Roermond, e-mail: reinier.akkermans@home.nl

Willem G. Vergoossen, Hattem 89, 6041 SG Roermond, e-mail: wvergoossen@home.nl

Literatuur

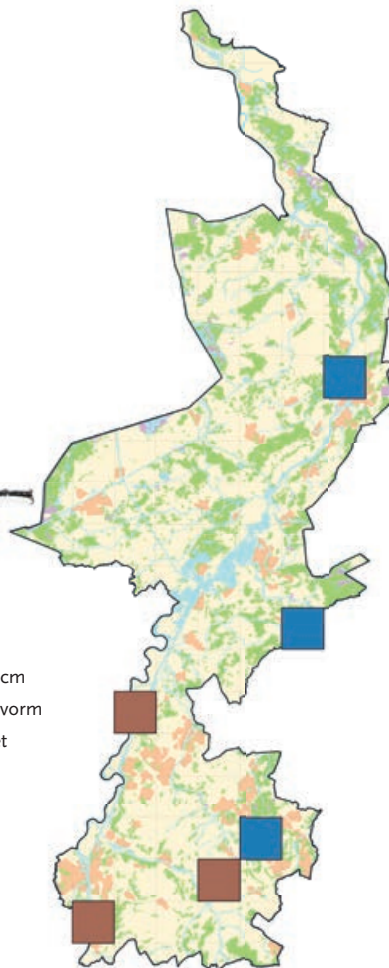
AUKEMA, B. & D.J. HERMES, 2020. Verspreidingsatlas Nederlandse wantsen (Hemiptera: Heteroptera). Deel V: Pentatomomorpha II (Coreoidea en Pentatomoidea). EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

AUKEMA, B. & T. HEIJERMAN, 2026. Veldgids wantsen. Pentatomomorpha. KNNV-Uitgeverij, Zeist.

GRAVESTEIN, W. H., 1952. Negen nieuwe wantsen voor de Nederlandse fauna (Hemiptera Heteroptera). Tijdschrift voor Entomologie 95: cxiv-cxviii.

LUPOLI, R. & F. DUSOULIER, 2015. Les Punaies Pentatomoidea de France. Éditions Ancrosoma, Fontenay-sous-Bois.

WAARNEMING.NL, 2026. Wolfsmelkgraafwants *Cydnius atterrimus* (Forster, 1771), Geraadpleegd 1 mei 2026. <https://nhgl.waarneming.nl/species/25362/>.

FIGUUR 2

Verspreidingskaart van het voorkomen van de Wolfsmelkgraafwants (*Cydnius atterrimus*) in Limburg. Bruine uurhokken: vondsten in natuurlijk habitat, blauwe uurhokken: vondsten in tuinen (kaart: Harry van Buggenum).

FIGUUR 3

Vroege wolfsmelk (*Euphorbia characias*) is een forse, tot 1,30 m hoge wolfsmelk met blauwgroen blad en grote geelgroene bloeiwijzen (foto: Reinier Akkermans).